

Андрій Циганков

адвокат,
голова Комітету з питань адвокатської етики
при Національній асоціації адвокатів України,
член Ради адвокатів міста Києва
(Київ, Україна)
ks0963318044@gmail.com

Діана Назаренко

адвокатеса,
членкиня Комітету з питань адвокатської етики
при Національній асоціації адвокатів України,
членкиня Ради адвокатів міста Києва
(Київ, Україна)
dicompany78@gmail.com

УДК 347.965

ФУНКЦІЇ ПРАВИЛ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ У ПРОЦЕСАХ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ АДВОКАТІВ

АНОТАЦІЯ. Застосування Правил адвокатської етики (Правила) в адвокатській діяльності є ключовим питанням у розрізі закріплення і реалізації загальноприйнятих етичних підходів до здійснення професійної адвокатської діяльності. Формування Правил як сучасних етичних стандартів за своєю суттю з урахування реалістичних завдань адвокатури України має здійснюватися з точки зору захисту адвокатської професійної спільноти від протиправних зазіхань на свободу та незалежність адвокатської діяльності. Відповідним чином Правила розглядаються не тільки як регулятор поведінки адвокатів, а й як елемент захисту адвоката, який встановлює правомірність застосування адвокатством тих чи інших форм і меж своєї поведінки під час здійснення адвокатської діяльності й у разі відповідності такої поведінки Правилам фактично визначає таку поведінку легітимною.

Метою статті є обґрунтування підходів до визначення функцій Правил у процесах захисту прав та інтересів адвокатів.

З точки зору використання можливостей Правил необхідно зауважити, що цей документ є певним договором між суспільством й адвокатами щодо обмежень, які добровільно на себе приймає адвокатура України, у зв'язку зі спеціальним соціальним статусом адвоката та гарантіями його професійної діяльності.

Правила повинні не лише визначати відносини між адвокатами та регулювати їхню поведінку, а й бути дієвим інструментом захисту від протиправних дій із боку окремих

Андрій Циганков, Діана Назаренко

посадових осіб державних органів і невиконання обов'язків держави перед адвокатурою взагалі. Також Правила є і системою орієнтирів для використання їх адвокатами та закріплюють єдину систему критеріїв оцінки етичних аспектів поведінки адвоката. Якщо адвокат у конфліктних ситуаціях та при здійсненні повсякденної практики спиратиметься на декларування відповідності своїх дій Правилам, то це унеможливить безпідставне обмеження його прав процесуальними опонентами, адже в цьому разі адвокат виконує свій обов'язок перед суспільством. Тому цілком логічно посилалися на певні аспекти та норми Правил при складенні процесуальних документів, а в обґрунтування своєї позиції вказувати Правила як джерело права на рівні з кодексами, законами, рішеннями Європейського суду з прав людини, іншими нормативними актами.

В аспекті захисту актуальним є право тлумачення Правил, яке належить виключно З'їзду адвокатів та Раді адвокатів України, тобто у разі виникнення нестандартної проблемної ситуації, коли адвокат усвідомлює певний ризик того, що з метою незаконного впливу на нього сторона-опонент може з метою дестабілізації діяльності адвоката звернутися зі скаргою про його притягнення до дисциплінарної відповідальності, є всі підстави першим звернутися до Ради адвокатів України та до комітету з питань адвокатської етики при Національній асоціації адвокатів України в межах його компетенції щодо підготовки пропозицій із питань адвокатської етики до рішень З'їзду адвокатів України, рішень Ради адвокатів України, з метою отримання відповідних роз'яснень до Правил.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що Правила виконують не тільки ендогенну функцію, виступаючи регулятором адвокатської діяльності. У Правилах закладено механізми захисту адвокатами своїх прав та інтересів як реакцію на зовнішні впливи екзогенного характеру, надаючи можливість обґрунтувати форми та межі своєї поведінки завдяки тлумаченню і роз'ясненню Правил.

Ключові слова: адвокат; правила адвокатської етики; професійні права; захист прав адвоката; адвокатське самоврядування; поведінка адвоката.

Застосування Правил адвокатської етики (далі – Правила)¹ в адвокатській діяльності є головним питанням у розрізі закріплення та реалізації загальноприйнятих етичних підходів до здійснення професійної адвокатської діяльності. Хибним є уявлення про Правила як інквізиційний документ, який нібито спрямований виключно на покарання адвоката шляхом притягнення його до дисциплінарної відповідальності. Формування Правил як сучасних етичних стандартів, з урахуванням реалістичних завдань адвокатури України, за своєю суттю має здійснюватися з погляду захисту адвокатської професійної спільноти від протиправних зазіхань на свободу та незалежність адвокатської діяльності і є своєрідною угодою між державою, суспільством та адвокатом. Про тенденції порушення професійних прав адвокатів і формування практики їхнього

www.pravoua.com.ua

¹ Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 9 червня 2017 р., зі змінами від 15 лютого 2019 р. <<http://unba.org.ua/akts-naau/downloads/477-pravila-advokatskoi-etiki-zatverdzeni-zvitno-vibornim-z-izdom-advokativ-ukraini-2017-roku-zi-zminami-zatverdzenimi-z-izdom-advokativ-ukraini-2019-roku.html?version=2>> (дата звернення: 31.10.2019).

захисту вже йдеться на міжнародному рівні та, зокрема, на них акцентовано увагу в узагальненнях рішень Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) із захисту професійних прав адвокатів².

Відповідним чином Правила розглядаються не тільки як регулятор поведінки адвокатів, а й як елемент його захисту, який встановлює правомірність застосування ним тих чи інших форм та меж своєї поведінки під час здійснення адвокатської діяльності, а у разі відповідності такої поведінки Правилам фактично визначає таку поведінку легітимною.

Проблематикою етичних правил поведінки адвокатів у правовій науці загалом займається ціла плеяда видатних учених і дослідників. Зокрема, історичні аспекти дослідження правил адвокатської етики, а саме статус адвоката на території України в різні історичні періоди, висвітлені у працях І. Василик³, В. Брехуненка та І. Синяка⁴, С. Кудіна, О. Лазурко, А. Блануца, М. Байдака⁵. Варто зазначити, що в усіх працях сучасних науковців відповідної галузі знань розглядаються питання етичності адвокатської діяльності з урахуванням досліджуваних ними об'єктів. У цьому контексті особливої уваги потребують сучасні дослідження проблеми чесності та добропорядної репутації Н. Бакаянної⁶, довіри до адвоката – А. Бірюкової⁷, етичні проблеми адвокатської діяльності І. Бронза⁸, світової практики тлумачення принципів адвокатської етики В. Гвоздів⁹, орієнтири на добропорядність С. Вилкова¹⁰, дослідження деонтологічних засад діяльності адвокатів В. Святоцької¹¹ та Т. Вільчик¹².

² 'Практика Европейского Суда по защите профессиональных прав адвокатов' (Материалы круглого стола 18 декабря 2017 года "Стратегическая судебная защита прав адвокатов") <http://ilpp.ru/netcat_files/userfiles/Анонсы/Praktika%20ESPCh%20po%20zaschite%20prav%20advokatov_dlya%20razmesheniya%20na%20sayte.pdf> (дата звернення: 31.10.2019).

³ І Василик, 'Правила адвокатської етики за німецькими, литовськими та польськими правовими пам'ятками – від раннього середньовіччя до кінця XVIII ст.' [2019] 9(56) Вісник Національної асоціації адвокатів України 55-9.

⁴ В Брехуненко та І Синяк, *Адвокати в судочинстві ранньомодерної Української держави – Гетьманщини, т I* (КВІЦ 2017) Серія: "Загальна історія адвокатури", 432.

⁵ *Адвокатура України: історія та сучасність: збірник матеріалів Всеукраїнського круглого столу* (Василик І та Яковець І уклад, КВІЦ 2015) 188.

⁶ Н Бакаянова, 'Чесність та добропорядна репутація адвоката' (2019) Вісник Одеської адвокатури. Спеціальний випуск "Адвокатська етика" 5-10.

⁷ А Бірюкова, 'Довіра як етична основа відносин адвоката з клієнтом (вітчизняний та міжнародний вимір)' (2017) 3 Вісник кримінального судочинства 149-54.

⁸ І Бронза, 'Этические проблемы адвокатской деятельности: повторение уроков и задание на будущее' (2019) Вісник Одеської адвокатури. Спеціальний випуск "Адвокатська етика" 17-20.

⁹ В Гвоздів, 'До питання світової практики тлумачення основних принципів адвокатської етики' (2019) Вісник Одеської адвокатури. Спеціальний випуск "Адвокатська етика" 30-3.

¹⁰ С Вилков, 'Орієнтир на добропорядність: Правила адвокатської етики доповнені новим принципом' (2019) Вісник Одеської адвокатури. Спеціальний випуск "Адвокатська етика" 25.

¹¹ В Святоцька, 'Етичні (деонтологічні) засади професійної діяльності адвокатів в Україні та країнах ЄС' (2016) 3 Юридичний науковий електронний журнал 174-177 <http://www.lsej.org.ua/3_2016/53.pdf> (дата звернення: 31.10.2019).

¹² Т Вільчик, 'Деонтологічні засади діяльності адвокатів: міжнародні стандарти та вітчизняне законодавство' (2019) Вісник Одеської адвокатури. Спеціальний випуск "Адвокатська етика" 26-9.

Андрій Циганков, Діана Назаренко

Водночас нині відсутні дослідження, присвячені питанням адвокатської етики з погляду використання їх для захисту адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності, що й зумовило необхідність нашого дослідження.

Мета дослідження – обґрунтування підходів до визначення функцій Правил у процесах захисту прав та інтересів адвокатів.

Сучасні вчені, які досліджують проблематику захисту професійних прав адвокатів, аналізують, головним чином, її алгоритм на підставі законодавчо закріплених гарантій адвокатської діяльності¹³, повноважень органів адвокатського самоврядування, а також повноважень правоохоронних органів з урахуванням спеціальних статей 397–400 Кримінального кодексу України¹⁴.

Проте, розглядаючи зазначену проблему з погляду використання можливостей Правил, необхідно зауважити, що цей документ є певним договором між державою, суспільством та адвокатами щодо обмежень, які добровільно на себе бере адвокатура України у зв'язку зі спеціальним соціальним статусом адвоката та гарантіями його професійної діяльності, а держава з урахуванням таких обмежень бере на себе відповідні обов'язки щодо забезпечення гарантій здійснення адвокатської діяльності.

Правила повинні визначати не лише відносини між адвокатами та регулювати їхню поведінку, а й бути дієвим інструментом захисту від протиправних дій з боку окремих посадових осіб державних органів та невиконання обов'язків держави перед адвокатурою загалом. Етичні правила існують не тільки для адвокатської діяльності, вони притаманні всім професійним спільнотам. Регулярно фіксуються порушення етичного характеру з боку слідчих, прокурорів, суддів, інших представників держави. Наприклад, коли на декілька годин затримується початок судового засідання, або ж коли слідчі чи прокурори дозволяють собі відверто неетичну поведінку щодо захисника. Правила можуть і повинні стати інструментом для захисту прав адвоката і в цьому контексті.

Навіть у тому разі, якщо держава не у повному обсязі виконує свої зобов'язання перед адвокатурою щодо гарантування свободи адвокатської діяльності, зважаючи на численні порушення прав і гарантій адвокатів, посягання на незалежність адвокатської діяльності, майно та навіть життя, у зв'язку зі здійсненням ними своєї професійної діяльності¹⁵, адво-

www.pravoua.com.ua

¹³ Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. № 5076-VI <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>> (дата звернення: 31.10.2019).

¹⁴ Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>> (дата звернення: 31.10.2019).

¹⁵ Olha Prosyanyuk and Anton Alekseyev, *Defenseless defenders. Report on the infringement of rights and guarantees of attorneys in Ukraine, 2016 – march 2018* <<https://humanrights-online.org/wp-content/uploads/2018/09/English-full-version.pdf>> (accessed: 31.10.2019).

катура не може відповідати тим самим, а повинна добиватися реалізації відповідних гарантій і виконувати вимоги чинного законодавства України та Правил безпосередньо. Таким чином, діяльність адвокатури зумовлена зовнішніми впливами на неї, що передбачає вироблення певного алгоритму реакцій на зовнішні дії, зокрема й кризь призму Правил.

Так, відповідно до ч. 4 преамбули Правил Закон України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”¹⁶ передбачає дотримання Правил як одного з основних професійних обов’язків адвоката, тобто вони є одним з основних обов’язків адвоката, визначених законом. При цьому згідно з ч. 6 преамбули саме Правила є системою орієнтирів для використання їх адвокатами і закріплюють єдину систему критеріїв оцінки етичних аспектів поведінки адвоката.

З огляду на це необхідно звернути увагу на положення розділу 1 ст. 1 Правил, яка визначає порядок співвідношення Правил і чинного законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність. Так, норми Правил не відмінюють і не замінюють положень чинного законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність, а доповнюють і конкретизують його. У цій нормі закладений один із інструментів захисту адвоката під час здійснення адвокатської діяльності. Якщо адвокат у конфліктних ситуаціях та при здійсненні повсякденної практики буде спиратися на декларування відповідності своїх дій Правилам, то це унеможливить безпідставне обмеження його прав процесуальними опонентами, адже в цьому випадку адвокат виконує свій обов’язок перед суспільством. Тому цілком логічно посилатися на певні аспекти та норми Правил при складенні процесуальних документів, а в обґрунтування своєї позиції вказувати їх як джерело права на рівні з кодексами, законами, рішеннями ЄСПЛ, іншими нормативними актами.

Таким чином, у разі виникнення конфліктної ситуації процесуальні опоненти мають спочатку довести той факт, що адвокат порушив Правила, тобто звернутися до відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, а вже потім стверджувати про порушення чи не порушення адвокатом норм закону.

У цьому ж аспекті актуальними є положення ст. 5 “Тлумачення правил адвокатської етики” Правил¹⁷. Відповідно до ч. 1 зазначеної статті вказане право належить виключно З’їзду адвокатів та Раді адвокатів України, тобто у разі виникнення нестандартної проблемної ситуації, коли адвокат усвідомлює певний ризик того, що з метою незаконного впливу, дестабілізації діяльності сторона-опонент може звернутися зі

¹⁶ Про адвокатуру та адвокатську діяльність (н 13).

¹⁷ Правила адвокатської етики (н 1).

скаргою про притягнення його до дисциплінарної відповідальності, є всі підстави першим звернутися до Ради адвокатів України та до комітету з питань адвокатської етики при Національній асоціації адвокатів України в межах його компетенції щодо підготовки пропозицій з питань адвокатської етики до рішень З'їзду адвокатів України, рішень Ради адвокатів України¹⁸, з метою отримання відповідних роз'яснень до Правил.

При цьому обґрунтованим буде, якщо адвокат до цього звернення надасть особисте бачення таких роз'яснень саме з метою їхнього отримання як стратегію захисту своєї адвокатської діяльності. Маємо звернути увагу на положення ч. 2 ст. 5 Правил, які визначають, що якщо положення Правил допускають їх різне тлумачення (а таке тлумачення нашими опонентами завжди здійснюється не на користь адвокатури, адвоката), то всупереч зазначеному З'їзду адвокатів України та Рада адвокатів України має забезпечити таке тлумачення Правил, яке є найбільш сприятливим для адвоката, тобто має бути врахована особиста позиція адвоката щодо тлумачення Правил у конфліктній ситуації, яка в нього виникла.

За відповідного тлумачення органи адвокатського самоврядування та комітет з питань адвокатської етики при Національній асоціації адвокатів України мають врахувати положення ч. 1 ст. 6 Правил, які визначають незалежність і свободу адвоката у здійсненні адвокатської діяльності як пріоритетний напрям такої діяльності. Саме тут зазначено, що цілі і завдання адвокатури – максимальна незалежність адвоката у виконанні своїх професійних прав та обов'язків, що передбачає його свободу від будь-якого зовнішнього впливу, тиску чи втручання у діяльність, тобто свободу від незаконного тиску на нього будь-якими скаргами та діями щодо обмежень свободи адвокатської діяльності. При цьому ми маємо пам'ятати, що відповідно до ч. 2 ст. 6 Правил адвокат у своїй професійній діяльності має бути мужнім із метою ефективного використання гарантій адвокатської діяльності саме в інтересах клієнта, тобто мужність є законодавчо визнаною рисою Правил.

Відповідно до закону і Правил адвокат зобов'язаний активно реалізувати захист свого клієнта. Вказане передбачає забезпечення й особистого активного власного захисту адвоката, що фактично є його обов'язком, що також відповідає інтересам клієнта.

Значної шкоди адвокатурі станом на сьогодні завдають так звані “віртуальні боти – адвокати”, які, певним чином унеможливаючи свою ідентифікацію у соціальних мережах, блогах, ведуть їх та висловлюються у них таким чином та у спосіб, який є недопустимим для адвоката

¹⁸ Положення про Комітет з питань адвокатської етики при Національній асоціації адвокатів України, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 28 лютого 2014 р. № 24 <<https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/pologennya/2014.02.28-dodatok-do-rishennya-24.pdf>> (дата звернення: 31.10.2019).

і порушує Правила. Початок такої відвертої зневаги для виконання відповідних Правил можна сприймати як початок неетичного спілкування у соціальних мережах або як застосування певних провокацій з метою дискредитації адвокатської професії.

Нині Рада адвокатів України та ради адвокатів регіонів, дисциплінарні палати кваліфікаційно-дисциплінарних комісій регіонів приділяють значну увагу виявленню таких порушень Правил у мережі Інтернет адвокатами та встановленню факту належності авторства відповідних акаунтів, постів, інформації.

При цьому Правила, ймовірно за все, мають бути елементом захисту адвокатів і свободи здійснення ними адвокатської діяльності як інституту загалом, але не повинні сприйматись як інструмент використання їх в інтересах певного адвоката для його ухилення від відповідальності за допущені зловживання чи порушення. Правила мають захищати інститут адвокатури від безпідставної дискредитації, тобто узгоджувати індивідуальний і загальний характер захисту. А за таких обставин принциповим є усвідомлення адвокатами права колег та органів адвокатського самоврядування ідентифікувати адвокатів як власників відповідних ресурсів у соціальних мережах та осіб, що здійснюють там відповідні публікації, не обмежуючи при цьому право адвокатів на висловлення особистої думки, не завдаючи шкоди реалізації ними принципу свободи слова. Правила надають можливість ідентифікувати адвоката як відповідного автора того чи іншого матеріалу, а відповідні органи адвокатського самоврядування мають оцінити факт наявності або відсутності дисциплінарного проступку в діяльності адвокатів під час спілкування у соціальних мережах та на інтернет-ресурсах.

Так, ч. 4 ст. 65 Правил дає таку можливість для органів адвокатського самоврядування та членів органу адвокатського самоврядування під час здійснення ним повноважень. Рада адвокатів України сформулила позицію, що з метою дотримання принципу чесності та добропорядної репутації адвокат має надати достовірну інформацію до Єдиного реєстру адвокатів України, органам адвокатського самоврядування та членам органів адвокатського самоврядування під час здійснення ними повноважень, і невиконання такого обов'язку щодо надання відповідної інформації до Єдиного реєстру адвокатів України на вимогу представника органу адвокатського самоврядування або на вимогу члена органу адвокатського самоврядування фактично є порушенням Правил та дає підстави для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що Правила виконують не тільки ендогенну функцію, будучи регулято-

ром адвокатської діяльності. У Правилах закладено механізми захисту адвокатами своїх прав та інтересів як реакцію на зовнішні впливи екзогенного характеру, надаючи можливість обґрунтувати форми та межі своєї поведінки завдяки тлумаченню і роз'ясненню Правил. Адвокату надається необмежена можливість звернень до органів адвокатського самоврядування з питань захисту їхніх професійних прав, з урахуванням належної ідентифікації себе як адвоката, надання достовірної інформації про себе органам адвокатського самоврядування, ідентифікації себе як адвоката в соціальних мережах. Варіативність поведінки адвоката під час здійснення адвокатської діяльності як реакція на екзогенні впливи регулюється закладеними в Правилах механізмами, і у разі відповідності її Правилам фактично визначається як легітимна.

REFERENCES

Bibliography

Authored books

1. Prosyanyuk O and Alekseyev A, *Defenseless defenders. Report on the infringement of rights and guarantees of attorneys in Ukraine. 2016 – march 2018* <<https://humanrights-online.org/wp-content/uploads/2018/09/English-full-version.pdf>> (accessed: 31.10.2019) (in English).
2. Brekhunenko V ta Syniak I, *Advokaty v sudochnstvi rannomodernoi Ukrainskoi derzhavy – Hetmanshchyny [Attorneys-at-Law in Court Procedure of the Early Modern Ukrainian State – Hetmanate]*, m 1 (KVITs 2017) Serii: “Zahalna istoriia advokatury”, (in Ukrainian).

Edited books

3. *Advokatura Ukrainy: istoriia ta suchasnist: Zbirnyk materialiv Vseukrainskoho kruhloho stolu [The Bar of Ukraine: History and Modern Times: Collected Materials of the All-Ukrainian Round Table]* (Vasylyk I ta Yakovets I uklad, KVITs 2015) (in Ukrainian).

Journal articles

4. Bronz I, ‘Jeticheskie problemy advokats’koj dejatel’nosti: povtorenie urokov i zadanie na budushhee’ [‘Ethical Issues of Attorney’s-at-Law Activities: Repeated Lessons and Tasks for the Future’] (2019) *Visnik Odes’koi advokaturi. Special’nij vipusk “Advokats’ka etika”* 17-20 (in Russian).
5. Biriukova A, ‘Dovira yak etychna osnova vidnosyn advokata z kliientom (vitchnyanyi ta mizhnarodnyi vymir)’ [‘Trust as the Ethical Basis of Relations between Attorney-at-Law and Client (National and International Dimension)’] (2017) 3 *Visnyk kryminalnoho sudochnstva* 149-54.
6. Hvozdi V, ‘Do pytannia svitovoi praktyky tлумachennia osnovnykh pryntsyviv advokatskoi etyki’ [‘On the Issue of the Worldwide Practice of Interpreting the Basic Principles of Attorney’s-at-Law Ethics’] (2019) *Visnyk Odeskoi advokatury. Spetsialnyi vypusk “Advokatska etyka”* 30-3 (in Ukrainian).
7. Sviatotska V, ‘Etychni (deontolohichni) zasady profesiinoi diialnosti advokativ v Ukraini ta krainakh YeS’ [‘Ethical (Deontological) Foundations of Attorney’s-at-

Law Professional Activities in Ukraine and the EU Countries'] (2016) 3 Yurydychnyi naukovi elektronnyi zhurnal 174-177 <http://www.lsej.org.ua/3_2016/53.pdf> (accessed: 31.10.2019) (in Ukrainian).

8. Vasylyk I, 'Pravyla advokatskoi etyky za nimetskymy, lytovskymy ta polskymy pravovymy pam'iatkami – vid rannoho serednovichchia do kintsia XVIII st.' ['Rules of Attorney's-at-Law Ethics According to German, Lithuanian and Polish Monuments of Law – from the Early Middle Ages to the End of the XVIII Century'] [2019] 9(56) Visnyk Natsionalnoi asotsiatsii advokativ Ukrainy 55-9 (in Ukrainian).
9. Bakaianova N, 'Chesnist ta dobroporiadna reputatsiia advokata' ['Honesty and Bona Fide Reputation of an Attorney-at-Law'] (2019) Visnyk Odeskoi advokatury. Spetsialnyi vypusk "Advokatska etyka" 5-10 (in Ukrainian).
10. Vylkov S, 'Oriientyr na dobroporiadnist: Pravyla advokatskoi etyky dopovneni novym pryntsyptom' ['Decency as a Guideline: the Rules of Attorney's-at-Law Ethics Are Supplemented by a New Principle'] (2019) Visnyk Odeskoi advokatury. Spetsialnyi vypusk "Advokatska etyka" 25 (in Ukrainian).
11. Vilchuk T, 'Deontolohichni zasady diialnosti advokativ: mizhnarodni standarty ta vitchyzniane zakonodavstvo' ['Deontological Bases of Attorneys'-at-Law Activities: International Standards and National Legislation'] (2019) Visnyk Odeskoi advokatury. Spetsialnyi vypusk "Advokatska etyka" 26-9 (in Ukrainian).

Websites

12. 'Praktyka Evropeiskoho Suda po zashchyte professionalnyh prav advokatov' ['Case Law of the European Court of Justice Regarding Protection of Attorney's-at-Law Professional Rights'] (*Materyaly kruhloho stola 18 dekabrya 2017 hoda "Stratehicheskaya sudebnaya zashchyta prav advokatov"*) <http://ilpp.ru/netcat_files/userfiles/Anonsy/Praktika%20ESPCh%20po%20zaschite%20prav%20advokatov_dlya%20razmescheniya%20na%20sayte.pdf> (accessed: 31.10.2019) (in Russian).

Andrii Tsygankov
Diana Nazarenko

FUNCTIONS OF THE RULES OF ADVOCATES' ETHICS
IN THE PROCEEDINGS TO PROTECT ADVOCATES' RIGHTS
AND INTERESTS

ABSTRACT. The use of the Rules of Attorney's-at-Law Ethics (the Rules) in attorney's-at-law activities is a key issue in the context of consolidation and exercise of the generally accepted ethical approaches to professional attorney's-at-law activities. The Rules as modern ethical standards, by their essence, should be formed with due regard for the realistic objectives of the Bar in Ukraine and from the perspective of protection of the legal professional community from illegal encroachments on the freedom and independence of attorney's-at-law activities. Accordingly, the Rules are seen not only as a regulator of attorney's-at-law conduct, but also as an element of attorney's protection which establishes whether certain forms and limits of conduct used by an attorney in the course of his/her activities as attorney-at-law are legitimate, and in the case they are, the Rules actually acknowledge that such conduct as legitimate.

Андрій Циганков, Діана Назаренко

The purpose of the article is to substantiate the approaches to determining the functions of the Rules in the proceedings which involve protection of the rights and interests of attorneys-at-law.

From the perspective of using the opportunities provided by the Rules, it should be noted that this document is a certain agreement between society and attorneys regarding the restrictions which the Ukrainian Bar voluntarily assumes in connection with the special social status of attorney-at-law and guarantees of his/her professional activities.

The Rules should not only define the relations between attorneys-at-law and regulate their conduct, but also be an efficient tool ensuring protection against illegal actions on the part of individual officials of governmental bodies and against non-fulfillment of the State's obligations to the Bar in general. Besides, the Rules are a system of guidelines which attorneys-at-law may use, and they consolidate a uniform system of criteria for evaluating the ethical aspects of attorney's-at-law conduct. If an attorney, while facing conflict situations, or in his/her daily practice relies on declaring that his/her actions comply with the Rules, this will make impossible a groundless restriction of his rights by procedural opponents, since in such a case the attorney performs his/her duty to society. Therefore, it is quite logical to refer to certain aspects and provisions of the Rules while preparing procedural documents, and to mention the Rules in support of own position as a source of law on par with codes, laws, judgments of the European Court of Human Rights, and other statutory regulations.

In terms of protection, of relevance is the right to interpret the Rules which belongs exclusively to the Congress of the Bar and the Council of the Bar of Ukraine, which means that if any non-standard challenging situation arises whereby an attorney becomes aware of the risk that while intending to make an illegal influence on him/her and for the purpose of destabilizing his/her activities, the opponent party can file a complaint requesting to bring this attorney to disciplinary liability, in such a case there is every reason for this attorney to be the first to contact the Council of the Bar of Ukraine and the Committee for legal ethics at the National Bar Association of Ukraine, within its competence, as regards preparing proposals on legal ethics in connection with the decisions of the Congress of the Bar of Ukraine, decisions of the Council of the Bar of Ukraine, for the purpose of obtaining appropriate explanations of the Rules.

Based on the study made, the author has established that the Rules perform not only an endogenous function, acting as a regulator of attorney's-at-law activities. The Rules contain the mechanisms using which attorneys-at-law can protect their rights and interests in response to external influences of exogenous nature, and provide a substantiation of the forms and limits of their conduct through interpretation and explanation of the Rules.

KEYWORDS: attorney-at-law; rules of attorney's-at-law ethics; professional rights; protection of attorney's-at-law rights; bar self-government; attorney's-at-law conduct.